

www.vulkani.rs
office@vulkani.rs

Naziv originala:

Stephen King and Richard Chizmar
GWENDY'S BUTTON BOX

Copyright © 2017 by Stephen King and Richard Chizmar
All rights reserved.

Richard Chizmar
GWENDY'S MAGIC FEATHER

Copyright © 2019 by Richard Chizmar
Foreword © 2019 by Stephen King
All rights reserved.

Stephen King and Richard Chizmar
GWENDY'S FINAL TASK

Copyright © 2022 by Stephen King and Richard Chizmar
All rights reserved.

Translation Copyright © 2024 za srpsko izdanje Vulkan izdavaštvo

ISBN 978-86-10-05225-1

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

STEPHEN
KING
RICHARD
CHIZMAR

T R I L O G I J A
GVENDI

Preveo Vladan Stojanović

VULKAN
IZDAVAŠTVO

Beograd, 2024.

STIVEN KING I RIČARD ČIZMAR

GVENDINA ČAROBNA KUTIJA

TRI PUTA VODE GORE DO Kasl Vjua, iz grada Kasl Roka: Put 117, Plezent roud i Samoubilačke stepenice. Svakog dana ovog leta – da, čak i nedeljom – dvanaestogodišnja Gvendi Piterson uspinjala se stepenicama pričvršćenim snažnim (mada od vremena zardalim) gvozdenim zavrtnjima. Pele su se cikcak po litici. Hodala je uz prvih sto stepenika, kasala uz sledećih sto i nagonila sebe da ustrči uz poslednjih sto pet. Trupkala je njima – kao što bi otac rekao – rešena da uspe po svaku cenu. Na vrhu stepenica presamitila bi se u struku, rumenog lica, stiskajući kolena, s vlažnim uvojcima kose na obrazima (uvek bi pobjegli iz konjskog repa na poslednjem sprintu, koliko god ga čvrsto vezala), dahćući kao matori tovarni konj. Kad bi se uspravila i pogledala niz svoje telo, videla bi vrhove patika. Nije to mogla da uradi u junu, poslednjeg dana škole, koji je bio i njen poslednji dan u osnovnoj školi Kasl Rok.

Znojava majica zalepila joj se za telo, ali se, sve u svemu, sasvim dobro osećala. U junu je mislila da će umreti od srčanog udara, kad god bi stigla do vrha. Iz blizine je čula povike dece na igralištu, a izdaleka udarce aluminijumske palice po bejzbol loptici. Deca iz Seniorske lige vežbala su za dobrotvornu utakmicu za Dan rada.

Čistila je naočare maramicom, koju je nosila u džepu šortsa isključivo za tu svrhu, kad joj se neko obratio. „Hej, devojčice! Dođi načas ovamo. Moramo da većamo, nas dvoje.“

Gvendi je natakla đozluka na nos, pa joj se zamagljeni svet izoštrio. Na klupi u hladovini, nedaleko od pošljunčane staze koja je vodila od stepenica

ka rekreacionom parku Kasl Rok, sedeo je muškarac u crnim farmerkama, crnom otmenom sakou i beloju, na vrhu raskopčanoj košulji. Na glavi je imao mali, otmeni, crni šešir. Doći će vreme kad će se taj šeširić pojaviti u njenim noćnim morama.

Taj čovek je čitave nedelje sedeo na istoj klupi i stalno čitao istu knjigu (*Dugu gravitacije*, debelo i, ako je suditi po izgledu, prilično naporno štivo), ali joj se do danas nije obratio. Oprezno ga je osmotrila.

„Ne bi trebalo da pričam sa strancima.“

„To je valjan savet.“ Po izgledu bi se reklo da je bio očevog godišta, što je značilo da ima oko trideset osam, i nije loše izgledao, ali ga je nošenje crnog otmenog sakoa u vrelom avgustovskom danu činilo potencijalnim čudakom u Gvendinoj knjizi. „Verovatno ti ga je dala majka, jelda?“

„Otac“, rekla je Gvendi. Moraće da prođe pored njega da bi stigla do igrališta. Možda će pokušati da je uhvati, ako je čudak, ali se nije preterano brinula. Naposljetku, podne je, igralište prepuno ljudi je blizu, a ona je povratila dah posle uspona.

„U tom slučaju“, nastavio je čovek u crnom sakou, „dozvoli mi da se predstavim. Ja sam Ričard Faris. A ti si...“

Dvoumila se i pomislila, zašto da ne? „Gvendi Piterson.“

„Eto. Sad se poznajemo.“

Zavrtela je glavom. „Znati kako se neko zove ne znači poznavati ga.“

Zabacio je glavu. Nasmejao se. Njegovo dobro raspoloženje delovalo je iskreno i šarmantno. Nije mogla da se ne osmehne. Još se držala na odstojanju.

Nanišanio je prstom kao pištoljem: bum! „Ta ti je dobra. *Dobra si*, Gvendi. I kad smo već kod toga, kakvo je to ime?“

„Kombinacija. Otac je želeo Gvendolin – to je bilo bakino ime – a mama Vendi, kao u *Petru Panu*. Posegli su za kompromisom. Da li ste na odmoru, gospodine Farise?“ To je bila najverovatnija pretpostavka. Naposljetku, bili su u Mejnu, a on je proglasio sebe Zemljom za odmor. To piše i na registarskim tablicama.

„Moglo bi se reći. Putujem tamo-amo. Jedne nedelje sam u Mičiganu, sledeće na Floridi, a zatim skoknem do Koni Ajlanda zbog Redhota i vožnje na Ciklonu. Ja sam ti ono što bi se moglo nazvati lualicom, a Amerika je moje dvorište. Držim izvesne ljude na oku. Povremeno ih proveravam.“

Čuk. Palica je udarila lopticu na terenu, praćena poklicima.

„Pa, bilo mi je zadovoljstvo da razgovaram s vama, gospodine Farise, ali stvarno moram da...“

„Ostani još malo. Znaš, ti si jedna od ljudi koje odnedavno držim na oku.“

Ovo bi trebalo da zvuči zlokobno (i jeste, malo), ali se on još smešio nakon gromkog smejanja, a pogled mu je bio veseo, i ako je bio zlostavljač dece, dobro je to krio. Pretpostavljala je da najbolji od njih to znaju. Uđi u moj salon, rekao je pauk muvi.

„Imam teoriju u vezi s tobom, gospođice Gvendi Piterson. Nastala je, kao i sve najbolje teorije, na osnovu pomnog posmatranja. Želiš li da je čuješ?“

„Naravno, pretpostavljam.“

„Opazio sam da si malo dežmekasta.“

Možda je video kako se kruti, zato što je podigao ruku i odmahnuo glavom, kao da želi da kaže *ne tako brzo*.

„Možda čak misliš da si debela, zato što devojke i žene u ovoj našoj zemlji imaju neobične ideje o svom izgledu. Mediji... znaš li na šta mislim kad to kažem?“

„Naravno. Novine, televizija, *Tajm* i *Njuzvik*.“

„Pogodila si posred srede. Tačno tako. Mediji kažu: 'Devojke, žene, možete biti šta god želite, u ovom vrlom novom svetu jednakosti, dokle god vidite vaše nožne prste kad se uspravite.'“

Posmatrao me je, pomislila je Gvendi, zato što ih gledam svakog dana kad stignem do vrha stepenica. Pocrvenela je. Nije mogla da se suzdrži, ali je to bila površinska reakcija. Ispod nje je bio „pa šta“ prkos. On ju je i nagonio da se penje uz stepenice. On i Frenki Stoun.

„Moja teorija je da te je neko žacnuo primedbom o tvojoj težini, ili izgledu, ili i o jednom i drugom, a ti si rešila da uzmeš stvar u svoje ruke. Da li sam blizu? Možda nisam pogodio u sam centar, ali svakako nisam promašio metu?“

Poverila mu je ono što nije ni roditeljima, možda zato što je bio stranac. Ili možda zbog plavih očiju, radoznalih i ljubopitljivih, ali lišenih zla – makar onog njoj vidljivog. „Dečko iz škole, Frenki Stoun, počeo je da me zove Mišlenka. Znate, kao...“

„Kao maskota, da, znam maskotu Mišlena.“

„Hm-hm. Taj Frenki je dripac.“ Razmišljala je da li da mu kaže kako Frenki trči oko igrališta kličući: „Ja sam Frenki Stoner! Imam kitu od pola metra!“, ali je odlučila da to ne uradi.

„Još neki dečaci počeli su da me tako zovu, a zatim i nekoliko devojčica. Ne moje prijateljice, druge devojčice. To je bilo u šestom. Škola počinje sledećeg meseca i... pa...“

„Odlučila si da ne dozvoliš da te taj nadimak prati u novoj školi“, rekao je gospodin Ričard Faris. „Shvatam. I porasla si, da znaš.“ Odmerio ju je od glave do pete, ali ne na jeziv način. Njegovo zanimanje bilo je gotovo naučno. „Mislim da ćeš narasti do sto sedamdeset pet – sto sedamdeset osam. Bićeš visoka za devojku.“

„Rastem“, rekla je Gvendi, „i to brzo.“

„Sve je onako kao što sam mislio“, rekao je Faris. „Ne čekaš i ne kukaš, samo napadaš problem. Pravo u glavu. To je zadivljujuće. Zbog toga sam i želeo da te upoznam.“

„Bilo mi je zadovoljstvo da razgovaram s vama, gospodine Farise, ali moram da krenem.“

„Ne. Moraš da ostaneš ovde.“ Prestao je da se osmehuje. Lice mu je postalo strogo, a plave oči kao da su posivele. Šešir je bacao tanku liniju senke na njegovo čelo, sličnu tetovaži. „Imam nešto za tebe. Poklon. Zato što si ti ta.“

„Ne uzimam ništa od nepoznatih ljudi“, rekla je Gvendi. Malo se uplašila. Možda malo više od malo.

„Znati kako se neko zove ne znači poznavati ga. Slažem se s tobom povodom toga, ali nas dvoje nismo stranci. Poznajem te, i znam da je ova stvar koju imam stvorena za nekog poput tebe. Nekog ko je mlad i ko čvrsto stoji na svojim nogama. Osetio sam te, Gvendi, mnogo pre nego što sam te video. I sad si ovde.“ Pomerio se na kraj klupe i potapšao po mestu do sebe. „Dođi i sedi pored mene.“

Prišla je klupi. Osećala se kao devojčica u snu. „Da li vi... gospodine Farise, želite da me povredite?“

Osmehnuo se. „Da te ugrabim? Da te odvučem u šipražje, u kom bih te možda zlostavljao?“ Pokazao je na dvadesetoro dece u majicama dnevnog kampa Kasl Rok, na drugoj strani staze, trinaestak metara uzbrdo. Igrala su se na toboganima, ljuljaškama i penjalicama, pod budnim okom četiri vaspitača.

„Mislim da ne bih prošao neprimećen, zar ne? Sem toga, mlade devojke me ne zanimaju na seksualnom planu. Generalno me uopšte ne zanimaju, ali, kao što sam već rekao – ili makar nagovestio – ti si drugačija. A sad sedi.“

Sela je. Znoj joj se hladio na telu. Pomislila je da će, uprkos slatkorečivosti, pokušati da je poljubi, da se neće obazirati na decu na igralištu i njihove tinejdžerske vaspitače, nešto dalje uz stazu. Ali nije. Posegnuo je ispod klupe i podigao platnenu torbu, s uzicom na vrhu. Otvorio je i izvadio divnu kutiju od mahagonija. Skupoceno smeđe drvo sijalo je tako da je nazirala sićušne bleskove crvenila, duboko ispod laka. Bila je trideset sedam centimetara duga, tridesetak široka i petnaestak duboka. Smesta ju je poželela, ne samo zato što je bila lepa na oko. Želela ju je, zato što je bila *njena*. Kao nešto stvarno dragoceno, stvarno voljeno, što je nekada davno izgubljeno i skoro zaboravljeno, ali je sad ponovo pronađeno. Kao da ju je posedovala u drugom životu, u kom je bila princeza ili nešto slično.

„Šta je to?“, pitala je, slabašnim glasom.

„To je kutija dugmadi“, rekao je. „Tvoja kutija dugmadi. Pogledaj.“

Nagnuo ju je, da bi videla sitnu dugmad na vrhu kutije, šest komada u redovima od po dva, i po jedno na svakom kraju. Ukupno osam. Parovi su bili svetlozeleno i tamnozeleno, žuto i narandžasto, plavo i ljubičasto. Jedno dugme na kraju je bilo crveno. A drugo crno. Na krajevima kutije su sa svake strane bile polugice, i nešto što je ličilo na prorez u sredini.

„Dugmići se veoma teško pritiskaju“, rekao je Faris. „Moraćeš da koristiš palac, i da stvarno zapneš. Što je, veruj mi, dobra stvar. Ne bi htela da pogrešiš s njima, o ne. Pogotovo s crnim.“

Gvendi je zaboravila da se plaši ovog čoveka. Bila je očarana kutijom. Uzela ju je kad ju joj je pružio. Očekivala je da će biti teška – mahagoni je naposljetku teško drvo, uz sve ono što bi moglo da bude u njoj – ali nije bila. Mogla je da je diže i spušta prljavim prstima. Prešla je prstom preko staklaste, blago ispučene površine dugmadi. Činilo joj se da joj boje osvetljavaju kožu.

„Zašto? Šta ona čini?“

„Porazgovaraćemo o njoj. Zasad, usmeri pažnju na polugice. Mnogo ih je lakše povući nego pritisnuti dugmad; dovoljan je mali prst. Kad povučesh onu na levom kraju – pored crvenog dugmeta – dobićeš čokoladicu u obliku životinje.“

„Ja ne...“, oglasila se Gvendi.

„Znam, ne uzimaš slatkiše od stranaca“, rekao je Faris i zakolutao očima, tako da se zakikotala. „Zar nismo to prerasli, Gvendi?“

„Nisam to htela da kažem. Ne jedem *čokoladu*, eto šta sam htela da kažem. Ne ovog leta. Kako ću izgubiti na težini ako budem jela slatkiše? Verujte mi, ne znam da stanem kad počnem da ih jedem. A čokolada je najgora. Ja sam vam neka vrsta čokoholicarke.“

„Ah, ali u tome je lepota čokoladica koje oslobađa kutija dugmadi. Male su, tek nešto veće od žele bombona, i veoma slatke... ali nećeš poželeti sledeću kad pojedeš jednu. Imaćeš apetit za redovne obroke, ali ne i za repete. I nećeš želeti poslastice. Pogotovo one kasnovečernje, koje ubijaju struk.“

Gvendi, koja je do ovog leta volela da pravi sendviče s puterom od kikirikija i namazom od mančmeloua pre spavanja, i te kako je dobro znala na šta misli. Takođe je umirala od gladi posle jutarnjeg trčanja.

„To zvuči kao neki šašavi dijetalni proizvod“, rekla je. „Od onih koji te zasite i koji te ludački teraju na pišanje. Moja baba je pokušala s nekima od njih. Posle nedelju dana joj je pozlilo.“

„Jok. Ovo je čokolada. Ali *čista*. Ni nalik slatkišima iz radnji. Probaj je.“

Razmišljala je, ali ne predugo. Obuhvatila je polugicu malim prstom – bila je premala da bi se njome upravljalo nekim većim – i povukla. Prorez se otvorio. Iz kutije je izašla uska drvena poličica. Na njoj je bio čokoladni zec, veličine žele bombone, baš kao što je gospodin Faris rekao.

Podigla ga je i zaprepašćeno pogledala. „Auh! Pogledaj *krzno*. *Uši!* I slatke male *oči*.“

„Da“, složio se. „Divna stvar, zar ne? A sad ga mazni! Brzo!“

Gvendi je to učinila, bez razmišljanja. Slast joj je ispunila usta. Bio je u pravu, nikad nije probala ovako dobru čokoladicu. Nije mogla da se seti da je ikada probala *nešto* ovako dobro. Taj predivni ukus nije bio samo u njenim ustima, ispunio joj je čitavu glavu. Topio joj se na jeziku. Poličica je kliznula nazad u kutiju. Prorez se zatvorio.

„Da li je dobro?“, pitao je.

„Mmmm.“ Samo to je uspela da prozbori. Da je ovo bio obični slatkiš, ponašala bi se kao pacov u naučnom eksperimentu. Potezala bi polugicu dok se ne bi slomila, ili dok čokoladica ne bi nestalo. Ali nije htela još jednu. I

neće stati da bi se poslužila sladoledom, u snek-baru na drugoj strani igrališta. Uopšte nije gladna. Bila je...

„Jesi li zadovoljna?“, pitao je Faris.

„Jesam!“ I to je bila prava reč. Ništa je nije učinilo toliko zadovoljnom, pa čak ni dvotočkaš koji je dobila za deveti rođendan.

„Dobro je. Sutra ćeš verovatno poželeti još jednu, i možeš da je pojedješ ako se to desi, pošto ćeš posedovati kutiju dugmadi. To je tvoja kutija, makar zasad.“

„Koliko čokoladnih životinja je unutra?“

Nije joj odgovorio na pitanje, već ju je pozvao da povuče polugicu na drugom kraju kutije.

„Da li daje drugu vrstu slatkiša?“

„Povuci je, pa ćeš videti.“

Obavila je malim prstom polugicu i povukla. Ovog puta se iz proreza pomolila poličica sa srebrnim novčićem, tako velikim i blistavim da je morala da žmirka na jutarnjem suncu, koje se odbijalo od njega. Podigla ga je. Poličica je kliznula nazad u kutiju. Novčić je bio težak u šaci. Na njemu je bilo lice žene iz profila. Nosila je nešto što je ličilo na tijaru. Ispod nje je bio polukrug zvezda, prekinut brojevima: 1891. Iznad nje su bile reči *E Pluribus Unum*.

„To je Morganov srebrni dolar“, rekao je Faris profesorskim tonom. „Skoro petnaest grama čistog srebra. Napravio ga je gospodin Džordž Morgan, koji je imao samo trideset godina kad je izgravirao lik Ane Vilis Vilijams, filadelfijske matrone, na delu novčića koji se zove 'glava'. Na pismu je američki orao.“

„Divan je“, prozborila je, samo da bi ga – s vidnim oklevanjem – pružila sagovorniku.

Faris je prekrstio ruke na grudima i zavrteo glavom. „Nije moj, Gvendi. Tvoj je. Sve što izađe iz kutije je tvoje – slatkiši i novčići – zato što je *kutija* tvoja. Uzgred budi rečeno, sadašnja numizmatička vrednost Morganovog dolara je nešto ispod šest stotina dolara.“

„Ja... ja ne mogu da ga uzmem“, rekla je. Činilo joj se da joj glas dopire izdaleka. Pomislila je (baš kao kad je pre dva meseca prvi put potrčala uz Samoubilačke stepenice) da će se onesvestiti. „Nisam uradila ništa da bih ga zaslužila.“

„Ali uzećeš ga.“ Izvukao je staromodni ručni sat iz džepa crnog sako. Odaslao je još svetlosnih strela u Gvendine oči, samo što su ove bile zlatne,

umesto srebrne. Podigao je poklopac i pogledao ispod njega. Spustio ga je i gurnuo nazad u džep.

„Ostalo mi je malo vremena, pa dobro pogledaj dugmad i veoma pažljivo slušaj šta ću ti reći. Hoćeš li to učiniti?“

„D-da.“

„Prvo, stavi srebrni dolar u džep. Skreće ti pažnju.“

Poslušala ga je. Osećala ga je na butini, kao teški krug.

„Koliko ima kontinenata na svetu, Gvendi? Znaš li to?“

„Sedam“, rekla je. To su učili u trećem ili četvrtom razredu.

„Upravo tako. Ali, pošto je Antarktiki praktično nenastanjen, ovde nije predstavljen... izuzev, naravno, crnim dugmetom. Vratićemo se na to.“ Počeo je da polako kucka po ispupčenim površinama dugmadi, u parovima. „Svetlozeleno: Azija. Tamnozeleno: Afrika. Narandžasto: Evropa. Žuto: Australija. Plavo: Severna Amerika. Ljubičasto: Južna Amerika. Da li me pratiš? Jesi li zapamtila?“

„Jesam.“ Odgovorila je bez oklevanja. Oduvek je imala dobro pamćenje, i javila joj se luckasta ideja kako je predivni slatkiš koji je upravo pojela poboljšao njenu koncentraciju. Nije znala šta sve ovo znači, ali da li se seća koja boja predstavlja koji kontinent? Svakako. „Šta je crveno dugme?“

„Šta god želiš“, rekao je, „a nešto ćeš *poželeti*, vlasnik kutije uvek to čini. To je normalno. Želja da se nešto sazna i uradi suštinska je za ljudsku rasu. Istraživanje. Gvendi! Bolest i lek, istovremeno!“

Više nisam u Kasl Roku, pomislila je Gvendi. *Zakoračila sam u jedno od onih mesta o kojima sam čitala. Oz, Narnija ili Hobiton. Ovo se ne događa.*

„Ne zaboravi“, nastavio je, „crveno dugme je jedino koje možeš da koristiš više nego jednom.“

„A šta je s crnim dugmetom?“

„Ono je sve“, rekao je Faris i ustao. „Sve živo. Veliki poglavica, kao što bi rekao tvoj otac.“

Posmatrala ga je očima krupnim kao tanjirići. Njen otac je tako govorio. „Otkud znate mog oc...“

„Oprosti što te prekidam. To je veoma nevaspitano, ali stvarno moram da krenem. Čuvaj kutiju. Ona daruje, ali su to sitna uzdarja za odgovornost koja ti je poverena. I budi oprezna. Biće pitanja, ako je roditelji pronađu.“

„O bože, i te kako će ih biti“, rekla je Gvendi, kroz tihi smeh. Smejala se kao da je udarena u stomak. „Gospodine Farise, zašto ste mi ovo dali? *Zašto ja?*“

„U ovom našem svetu su skriveni“, progovorio je Faris, „veliki arsenali oružja koje bi moglo uništiti sav život na ovoj planeti za milion godina. Muškarci i žene koji njima gospodare svakodnevno postavljaju sebi isto pitanje. Kod tebe je zato što si bila najbolji izbor, na ovom mestu i u ovo vreme. Čuvaj kutiju. Savetujem ti da ne dozvoliš *nikom* da je pronade, ne mislim samo na roditelje, zato što su ljudi radoznali. Poželeće da povuku polugicu kad je vide. I poželeće da pritisnu dugme kad ga budu videli.“

„Ali šta će se desiti ako to učine? Šta će se desiti, ako *ja* to učinim?“

Ričard Faris se samo osmehnuo, odmahnuo glavom i krenuo ka litici, ka znaku na kom je pisalo: BUDITE OPREZNI! DECI ISPOD 10 GODINA BEZ PRATNJE RODITELJA PRISTUP **NIJE DOZVOLJEN!** Okrenuo se i progovorio: „Reci mi! Zašto ih zovu Samoubilačke stepenice, Gvendi?“

„Zato što je čovek skočio s njih 1934. godine, ili tako nešto“, rekla je. Držala je kutiju dugmadi na krilu. „I neka žena je skočila s njih pre četiri ili pet godina. Tata mi je pričao kako je gradska vlada razgovarala o njihovom uklanjanju, ali da su svi u njoj republikanci, a oni mrze promene. To sam čula od oca. Jedan od njih je rekao da su stepenice turistička atrakcija, što na neki način i jesu, i da jedno samoubistvo u trideset pet godina i nije tako strašna stvar. Rekao je da će glasati za njihovo uklanjanje ako učestaju.“

Gospodin Faris se nasmejao. „Palanke! Nemoguće je ne voleti ih!“

„Odgovorila sam na vaše pitanje, a sad vi odgovorite na moje! Šta će se desiti ako pritisnem neko od ove dugmadi? Šta će se dogoditi ako pritisnem ono za Afriku, na primer?“ Čim je palcem dodirnula tamnozeleno dugme, preplavila ju je želja – ne jaka, ali osetna – da ga pritisne i sama dozna.

Njegov osmeh se sažeo u, po Gvendinom mišljenju, ne preterano lepi kez. „Zašto pitaš ono što već znaš?“

Krenuo je niz stepenice pre nego što je stigla da mu još nešto kaže. Nije dugo sedela na klupi. Ustala je, pritrčala zardalom gvozdеноm odmorištu i pogledala dole. Gospodin Faris nije imao vremena da stigne do podnožja – ni izbliza – ali je nestao. Ili skoro. Na pola puta, negde oko sto pedesete gvozdene stepenice, bio je njegov crni šeširić, napušten ili odnet vetrom.

Vratila se na klupu i stavila kutiju dugmadi – *njenu* kutiju dugmadi – u platnenu torbu s uzicom. Spustila se niz stepenice, ne puštajući ogradu. Razmišljala je da li da podigne okrugli šeširić kad je stigla do njega. Umesto toga ga je šutnula sa stepeništa. Gledala je kako pada, kako se vrti sve do dna, i završava u korovu. Nije ga bilo kad se tog dana tamo vratila.

Bio je dvadeset drugi avgust 1974.

MAMA I TATA BILI SU na poslu, pa je Gvendi bila sama u maloj kući u Kejp Kod stilu, u Ulici Karbin. Gurnula je kutiju dugmadi ispod kreveta. Ostavila ju je tamo čitavih deset minuta, a onda je shvatila da to nije dobro rešenje. Održavala je svoju sobu u pristojnom redu, ali je njena mama usisavala i svake subote ujutru menjala posteljinu (tražila je da to postane Gvendina obaveza kad napuni trinaestu – što će biti rođendanski poklon za pamćenje). Mama ne sme da pronađe kutiju, zato što mame žele sve da znaju.

Razmišljala je o tavanu, ali šta ako roditelji konačno odluče da ga počiste i da organizuju dvorišnu rasprodaju, umesto što samo pričaju o tome? Isto je važno za prostor za odlaganje stvari iznad garaže. Javila joj se misao (novina po svojim odraslim implikacijama, koja će kasnije postati mučna istina): tajne su problem, možda i najveći od svih. Opterećuju um i zauzimaju prostor u svetu.

Setila se hrasta u zadnjem dvorištu, s ljuškom od automobilske gume, koju je retko koristila – u dvanaestoj je bila prestara za tako klinačke igre. Ispod čvornatog korenja drveta nalazilo se plitko udubljenje. Znala je da se šćucuri u njemu kad bi se igrala žmurke s prijateljima. Sad je prevelika za to (*Mislim da ćeš narasti do sto sedamdeset pet, sto sedamdeset osam*, rekao joj je gospodin Faris), ali kutija i platnena torba moraju biti na suvom ako padne kiša. Moraće da izađe napolje i da je spase ako počne stvarno da *pljušti*.

Gurnula ju je u rupu, i krenula ka kući, kad se setila srebrnog dolara. Vratila se do drveta i gurnula novčić u vreću, zajedno s kutijom.

Mislila je da će roditelji primetiti da joj se desilo nešto čudno i da je drugačija kad se vrate kući, ali nisu. Bili su obuzeti svojim poslovima, kao i obično – tata je radio u osiguranju, a mama u Fordu, u Kasl Roku, kao sekretarica – i naravno, popili su nekoliko pića. Uvek to čine. Gvendi se poslužila svim jelima za večerom i pojela sve s tanjira, ali je odbila parče čokoladne torte koju je tata doneo iz gradske pekare pored kancelarije.

„O bože, da nisi bolesna?“, pitao je.

Ona se osmehnula. „Verovatno.“

Bila je sigurna da će ostati budna do kasno u noć i da će razmišljati o susretu s gospodinom Farisom i kutiji dugmadi skrivenoj ispod hrasta u zadnjem dvorištu, ali nije. Pomislila je: *Svetlozelena za Aziju, tamnozeleno za Afriku, žuta za Australiju...* i zaspala. Spavala je sve do jutra, kad je pojela veliku činiju žitarica s voćem i krenula na još jedan juriš uz Samoubilačke stepenice.

Izvukla je platnenu torbu ispod drveta, uzela kutiju i malim prstom povukla polugicu na levoj strani, pored crvenog dugmeta (*šta god želiš*, rekao je gospodin Faris, kad je pitala za njega) kad se vratila, bolnih mišića i krčćeg stomaka. Prorez se otvorio, a drvena poličica kliznula napolje. Na njoj je bila čokoladna kornjača, mala ali savršena, sa zadivljujuće detaljnim oklopom. Slatkoća joj se rascvetala u ustima. Njena glad je nestala, iako će, kad dođe vreme ručku, pojesti čitav sendvič sa salamom i sirom, koji joj je majka spremila, s nešto salate s francuskim sosom i velikom čašom mleka. Pogledala je na ostatak torte u plastičnom pakovanju. Izgledao je dobro, ali je to bila samo intelektualna konstatacija. Isto bi se osećala pri pogledu na spojene stranice u stripu *Doktor Strejndž*, ali ne bi poželeda da ih pojede, kao što nije želela da pojede tortu.

Tog popodneva otišla je da se provoza biciklom s prijateljicom Oliv. Provele su ostatak popodneva u Olivinoj spavaćoj sobi, slušajući ploče i razgovarajući o predstojećoj školskoj godini. Pomisao na polazak u srednju školu Kasl Rok ispunjavao ih je strepnjom i uzbuđenjem.

Po povratku kući pre dolaska roditelja, Gvendi je ponovo izvadila kutiju dugmadi iz skrovišta i povukla ono o čemu je razmišljala kao o polugici novca. Ništa se nije desilo; prorez se nije ni otvorio. Pa, to je u redu. Nije bila pohlepna, možda zato što je bila jedinče, bez konkurencije. Kad čokoladice

nestanu, nedostajće joj više od bilo kakvih srebrnih dolara. Nadala se da se to neće brzo desiti, ali, kad se bude desilo, i to će biti u redu. *C'est la vie*, kao što je tata govorio. Ili *merde se*, što znači: sranja se dešavaju.

Pre nego što je vratila kutiju na mesto, pogledala je na dugmad i pomislila na imena kontinenata koje su predstavljala. Dodirivala je jedno po jedno. Privlačila su je; dopadao joj se način na koji ju je svaki dodir naizgled ispunjavao različitim bojom, ali se držala podalje od crnog. Ono je ulivalo strah. Pa... sva su bila pomalo zastrašujuća, ali je crno bilo nalik krupnom crnom mladežu, nakaznom i možda kancerogenom.

Pitersonovi su se u subotu ukrcali u *subaru* karavan i krenuli u posetu tatinoj sestri u Jarmut. Gvendi je obično uživala u ovim posetama, zato što su bliznakinje tetke Doti i teče Džima bile zamalo pa njene vršnjakinje, a njih tri su se uvek dobro zabavljale. Obično su išli u bioskop subotom uveče (ovog puta dvostruki program u Prajd korner auto-bioskopu, *Tanderbolt i Lajtfut*, i *Nestao za 60 sekundi*). Devojčice su ležale na travi u vrećama za spavanje i čavrljale kad bi film postao dosadan.

Gvendi se ovog puta lepo zabavljala, ali su joj se misli neprestano usmeravale ka kutiji dugmadi. Šta ako je neko pronađe i ukrade? Znala je da je to malo verovatno – provalnik bi se držao kuće i ne bi ništa tražio ispod drveća u zadnjem dvorištu – ali nije mogla da se otarasi te misli. Delimično zbog posesivnosti – *njena je*. Delimično zbog želje za čokoladicama. Uglavnom, međutim, zbog dugmadi. Lopov bi mogao da ih vidi, da se zapita čemu služe i da ih pritisne. Šta bi se zatim desilo? Pogotovo ako bi pritisnuo crno? Već je razmišljala o njemu kao o Kancerogenom dugmetu.

Laknulo joj je kad je majka rekla da želi da rano krene na put u nedelju (zbog sastanka Damske pomoći, a gospođa Piterson je ove godine blagajnica). Po povratku kući obukla je stare farmerke i otišla iza kuće. Kratko vreme lju-ljala se na gumi. Pravila se da je nešto ispustila i kleknula na koleno, kao da nešto traži. Zaista jeste tražila platnenu torbu. Bila je baš tamo gde bi trebalo da bude, ali joj to nije bilo dovoljno. Krišom je posegnula između čvornovatog korenja i napipala kutiju u njoj. Jedno dugme se našlo ispod prva dva prsta – osećala je njegov ispupčen oblik – brzo je povukla ruku, kao da je dodirnula vrelu ringlu. Ipak joj je laknulo. Sve dok senka nije pala preko nje.

„Hoćeš li da te zaljuljam, slatkišu?“ pitao je tata.

„Ne“, rekla je kad se podigla i otrla kolena. „Stvarno sam prevelika za to. Pretpostavljam da ću ući u kuću i gledati televiziju.“

Zagrlio ju je, podigao njene naočari uz nos i prošao prstima kroz plavu kosu, razmrsivši nekoliko plamenova. „Brzo rasteš“, rekao je. „Ali uvek ćeš ostati moja devojčica. Je l' tako, Gveni?“

„Tako je, tatice“, rekla je i ušla u kuću. Pogledala je u dvorište, kroz prozor iznad sudopere, pre nego što je uključila televizor (više nije morala da se propinje na prste da bi to uradila). Gledala je kako otac gura gumu. Čekala je da vidi da li će se spustiti na kolena da bi video za čim je tragala. Otišla je u dnevnu sobu, pustila *Soul Train* i zaigrala uz Marvina Geja kad je tata krenuo ka garaži.